

SENIORENBELEIDSPAN 2007 – 2012

Het is van zeer groot belang dat er in onze stad gewerkt wordt aan een sociaal en ouderenvriendelijk beleid. Het stadsbestuur en het OCMW dragen de zorg voor het welzijn van de inwoners en zeker ook voor het steeds groeiend aantal ouder wordende inwoners. Daarom is het van groot belang een stedelijk seniorenbeleid uit te bouwen. Met de vorige seniorenraad hebben wij daaraan reeds een begin gemaakt om zo een stempel te drukken op het stedelijk beleid.

Met de installatie van de nieuwe seniorenraad willen wij tijdens de legislatuur 2007-2012 verder onze krachten wijden aan de realisatie van een degelijk seniorenbeleidsplan dat tevens een belangrijk deel kan uitmaken van het lokaal sociaal beleidsplan van de stad Eeklo. Daarom wil Seniorenraad Eeklo bijdragen tot verbetering en verhoging van de levenskwaliteit voor de ouderen die bijna één derde van onze bevolking uitmaken. Onze stedelijke seniorenraad wil een echte ouderenadviesraad zijn op stedelijk niveau om het stadsbestuur te adviseren i.v.m. de ouderenproblematiek in de ruimste zin van het woord.

Op 31 december 2006 telde Eeklo 19.535 inwoners. 5.152 daarvan zijn 60-plus (= 26,37%). Van elke 100 senioren (60-plussers) zijn er 19 tachtig jaar en ouder.

Dit betekent dat Eeklo langzaam grijs kleurt. Of misschien zeggen we beter: zilver. Zilver verwoordt immers juister de waarde die de 60-plussers hebben. Ouder worden houdt ongetwijfeld een aantal beperkingen in, toch biedt het ook heel wat kansen tot ontwikkeling en groei. Participatie, gezonde levensstijl, levenslang leren, zorg voor anderen, betaalde en onbetaalde inzet, enz. zijn begrippen die dit ouder worden mee mogelijk moeten maken. Een stedelijk ouderenbeleid moet vertrekken vanuit de uniciteit, de competentie en de kracht van de ouderwordende mens in zijn sociale context. Doel is de ouderen een eigen en betekenisvolle plaats in de samenleving te blijven verzekeren. Een stedelijk ouderenbeleid moet uitgaan van het principe van 'groeidend levenslang ouder worden' en van een vernieuwd engagement voor een sterke solidariteit tussen en binnen de generaties. Het ultieme doel is dat elke mens zich goed kan voelen in zijn vel. Dit houdt een betere gezondheid voor iedereen in, maar ook het algemeen welbehagen van elke mens.

Dit seniorenbeleidsplan wil dat in het stedelijk ouderenbeleid minimaal volgende thema's aan bod komen: *Wonen, veiligheid, mobiliteit, zorg en gezondheid, informatie, sociaal leven, levenslang leren en vorming, sport en beweging.*

WONEN

Voor senioren is wonen een heel belangrijk thema. Zolang mogelijk zelfstandig in het eigen huis blijven wonen is de wens van de meeste ouderen. De demografie heeft tot gevolg dat in de toekomst minstens 1 op 3 woningen zal bewoond worden door personen ouder dan 60 jaar en minstens 1 op 10 door mensen van 80 jaar en ouder. Jammer genoeg is de woning van de oudere niet altijd aangepast aan de veranderende behoeften van ouderen. Uit studies blijkt dat het aantal woningen van slechte kwaliteit zeer hoog is en dat deze woningen veelal bewoond worden door ouderen.

In de vertrouwde omgeving wonen is voor de meeste ouderen een prioriteit.

Daarvoor is een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid (te voet, per fiets, met het openbaar vervoer en met de wagen) van de woonomgeving en de diensten nodig voor iedereen.

Iedere oudere moet kunnen beschikken over voor hem/haar bruikbaar basiscomfort in de woning.

Voor alle ouderen is woonzekerheid en een betaalbare woning een belangrijk punt van bestaanzekerheid, ook indien de oudere persoon zorg nodig heeft thuis of in een residentiële zorgvoorziening.

Enkel een goede mix van samenleven met verschillende leeftijden: kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen, is een gepaste formule voor de nog te plannen nieuwbouwwijken. De verschillende leeftijden geven een dynamiek aan elke leeftijd.

Beleidsmaatregelen

- Info rond het degelijk en betaalbaar aanpassen van de woning blijft permanent nodig.
- Permanent verstrekken van informatie over de bestaande koop-, bouw-, saneringspremies en huurtoelagen.
- Aandacht voor de verdere aanpassing van het klein comfort en vochtbestrijding in de woning.
- Nauwgezetter toezicht op bouwvergunningen, zodanig dat (openbare) gebouwen vlot toegankelijk zijn voor minder mobiele personen.
- Stimulerend aandringen bij de huisvestingsmaatschappijen om een bouwpolitiek te voeren waarin voorzien wordt in voldoende aangepaste en betaalbare woningen en flats voor ouderen, bij voorkeur gespreid over gans de stad, rekening houdend met de aanwezigheid van voldoende basisvoorzieningen.
- Stimuleren van gemeenschappelijke woonvormen, een mix van samenleven met diverse leeftijden is een goede formule. Serviceflats, aanleunwoningen, kangoeroewonen, duplexwonen, woon-, zorg- en leefcentra zoals beschreven in de nota van de seniorenraad "Ouderen en Wonen" van 2005 kunnen hier een oplossing bieden.
- Financiële steun van de stad als tussenkomst in de thuiszorg van ouderen, aanvullend in die situaties waar het aanbod van de hogere overheid ontoereikend is.
- Permanent promoten van thuiszorg en palliatieve thuiszorg, als garantie om in de vertrouwde omgeving te kunnen blijven wonen en sterven.
- In rusthuizen, woon- en zorgcentra en RVT's aandacht hebben voor privacy, persoonlijke opvang en animatie.
- Voldoende opvangmogelijkheden voorzien in rusthuizen, woon- en zorgcentra en RVT's (wegwerken van de wachtlijsten).

VEILIGHEID

Veiligheid is een thema dat de senioren aanspreekt: veiligheid in het verkeer, de eigen woning en in de omgeving ervan. Ook sociale veiligheid moet voor ouderen gewaarborgd worden. Het is zeker positief dat er in de voorbije jaren aan deze veiligheid is gewerkt, zowel voor wat betreft verkeersveiligheid als voor het indijken van kleine criminaliteit en vandalisme. Toch moet blijvende aandacht geschonken worden aan deze thema's.

Zichtbaar aanwezige veiligheidsvoorzieningen zorgen voor een veilig gevoel.

Netheid en rust geven in elke buurt een aangenaam gevoel.

Bereikbaarheid van politie geeft zekerheid en vertrouwen. Zowel voor wijkagenten en politie is het contact met de burger een essentieel onderdeel van de taak om effecten van de functie te verhogen.

Een goede verlichting op straten en pleinen zorgt er voor dat ouderen zich 's avonds nog op straat durven begeven. Het sociaal weefsel behoudt er meer kans op voortbestaan door.

Beleidsmaatregelen

A. Verkeersveiligheid:

- Voorlichtingscampagnes over veiligheid op straat en thuis organiseren i.s.m. de politie.
- Aanleg en onderhoud van fiets- en voetpaden.
- Verwijderen van obstakels op voetpaden (doorgang rolstoelgebruikers, rollators)
- Zorgen voor aangepaste oversteektijden.
- Onderhoud van de wegen en straten (wegbedekking, verlichting, beplanting)
- Parkeer- en verkeersproblemen die hinderlijk zijn voor senioren oplossen.
- Voor blinden en slechtzienden aan de verkeerslichten een geluidssignalisatie voorzien dat de overgang van de verkeerslichten aangeeft van groen naar rood en omgekeerd.

B. Sociale veiligheid:

- Permanente aandacht schenken aan mogelijke straatcriminaliteit of vandalisme.
- Meer politieaanwezigheid in het straatbeeld.
- De taak van de wijkagent dient te worden omschreven en bekend gemaakt aan de inwoners.
- Zorgen voor voldoende straatverlichting.
- Verstrekken van regelmatige informatie en maatregelen voor meer inbraakpreventie.

C. Leefbaarheid:

- Voldoende fiets- en wandelpaden aanleggen.
- Milieuhygiëne, groenvoorzieningen, ruimtelijke ordening
- Vuilnisbakken en rustbanken voorzien langs de wandelpaden in parken en op pleintjes.
- Het containerpark is zeer nuttig, maar vele ouderen kunnen er onmogelijk geraken met hun afval. Het is zinvol te onderzoeken hoe dit probleem kan opgelost worden.

MOBILITEIT

Mobiliteit dient voor alle inwoners verzekerd te zijn, ook bij beperking van de persoonlijke mobiliteit.

Daarom is algemeen openbaar vervoer op regelmatige tijdstippen, ook tijdens de dag en in het weekend, nodig met een goede toegankelijkheid voor allen.

Fiets- en wandelpaden die zijn afgescheiden van de autorijbaan en goed worden onderhouden zijn nodig voor een vlotte, veilige en aangename verplaatsing.

De toegankelijkheid van de straat kan worden verzekerd door voetpaden voldoende breed te houden, te zorgen dat er geen obstakels of hindernissen de doorgang versperren en de straat en het voetpad goed te onderhouden.

De toegang tot openbare gebouwen en winkels kan verbeteren door een hellend vlak te plaatsen, door automatische deuren te installeren die ook tragere mensen de doorlooptijd geven, enz. De principes van toegankelijkheid dienen correct toegepast te worden en mogen tevens de toegankelijkheid van anderen niet bemoeilijken.

Bruikbare, goed onderhouden openbare toiletten in het stadscentrum zijn een extra troef waardoor ouderen zich minder zullen belet voelen om buiten te komen.

Zitbanken verspreid over het grondgebied van de stad geven ouderen meer kansen om buiten te komen. Tevens stimuleren ze het contact tussen alle burgers. Zitbanken creëren een sfeer van leven in de stad, zowel voor de inwoners als voor de bezoekers.

Beleidsmaatregelen

- Permanente uitbouw van het project "Vervoer op Maat!"
- Zorgen voor een goede bereikbaarheid van de verschillende stadsdiensten, inzonderheid het Administratief Centrum
- Verspreid over de stad moeten openbare toiletten worden geïnstalleerd. Permanent onderhoud ervan dient een prioritaire aandacht te krijgen.

ZORG en GEZONDHEID

Medische zorg en preventie vormen voor de seniorenraad ook een belangrijk gegeven. Medische zorg valt wel enigszins buiten de bevoegdheid van de gemeente maar men kan er toch aandacht aan besteden.

Het accent dient te liggen op een kwaliteitsvolle en betaalbare zorg op het ogenblik van en naargelang de behoefte.

Samenwerking tussen de verschillende zorgpartners, waaronder ook de mantelzorgers, vormt de beste garantie om een efficiënt zorgnetwerk rondom zorgbehoevende ouderen te organiseren.

Thuis wonen en thuiszorg verdienen maximale ondersteuning op verschillende vlakken: financieel, door informatie en vorming, vermindering van de draaglast voor mantelzorgers door te voorzien in kortverblijf, dagopvang, nachtopvang, oppasdienst, boodschappendienst, klusjesdienst, poetshulp.

In elk stadium van het leven blijft de zelfredzaamheid belangrijk. Door preventie of stimulansen dient deze bewaard of hersteld te worden, o.a. gezonde voeding, valpreventie, sport en beweging, sociale netwerken, enz.

Jaarlijkse huisbezoeken bij 80-plussers hebben zowel een preventief karakter als een signaalfunctie. Indien nodig kan in samenspraak met de oudere persoon een oplossing gezocht worden voor een eventueel probleem, een comfortaanpassing, enz.

Beleidsmaatregelen

- Permanente sensibilisering om het jaarlijks geneeskundig onderzoek aan te bevelen.
- Samenwerking bevorderen met de bestaande gezondheidsinstellingen of –diensten met aandacht voor het zelfbeschikkingsrecht van elke senior.
- Een beleid voeren om de mensen zo lang mogelijk thuis te verzorgen. Daadwerkelijke steun verlenen aan senioren, die een beroep doen op de diensten van thuiszorg, mantelzorg en palliatieve zorg.
- Verdere uitbouw van het valpreventieproject “BOEBS” (Blijf Op Eigen Benen Staan)
- Oprichten van een volwaardige afdeling ‘palliatieve zorg’ in het toekomstig ziekenhuis

INFORMATIE

Het informatiebeleid van de stad wordt met de dag belangrijker. Naar de oudere bevolking toe is degelijke informatie in een verstaanbare taal noodzakelijk. Inspraak in het stadsbeleid wil zeggen dat de beleidsvoerders de burgers – dus ook de senioren- kansen geven om het gemeentebestuur te beïnvloeden. Toch kunnen we aanvaarden dat die inspraak niet altijd bindend is omdat de beleidsvoerders een hogere verantwoordelijkheid dragen en er ook rekening moeten houden met een bredere context.

Informatie moet voor elkeen op maat worden aangeboden en moet voor iedereen bereikbaar zijn.

Dit betekent dat naast websites, de geschreven informatie in voldoende groot lettertype nodig blijft.

Informeren is meer dan brochures uitdelen. Ouderen zijn op veel momenten meer geholpen met mondelinge informatie. Bovendien bouwt deze communicatie bruggen en krijgt vertrouwen een kans.

Ouderen verlangen één loket waar ze alle informatie kunnen vinden. Naast kunnen luisteren, is een goede kennis van de ouderensector en het zich kunnen instellen op oudere mensen belangrijk om deze eenloketfunctie te laten slagen.

Computercursussen op een aangepast leertempo voor ouderen blijven noodzakelijk tot zolang de vaardigheid niet door allen verworven is.

Ouderen verlangen informatie over alle tegemoetkomingen waar ze mogelijk aanspraak op kunnen maken: diensten, voorzieningen, ... kortom over alle domeinen die de kwaliteit van leven van ouderen in de gemeente beïnvloeden.

Beleidsmaatregelen

- Speciale rubriek voor senioren in het "Eikenblad".
- Regelmatig bijwerken van de seniorengids die aan alle 55 plussers kan bezorgd worden.
- Seniorenvertegenwoordiging is nodig in andere adviesraden en commissies, dienstverlenende instellingen, woningbouwmaatschappij,...
- Niet-georganiseerde senioren betrekken bij de werking van de seniorenraad door bijvoorbeeld het organiseren van open werkgroepen en hearings rond bepaalde thema's.
- Senioren vertrouwt maken met de moderne informatie- en communicatietechnologie.
- Seniorenraad Eeklo wil gemotiveerde adviezen doorspelen aan het Schepencollege en de Gemeenteraad. Anderzijds wensen wij dat – wanneer het Schepencollege en/of Gemeenteraad nieuwe initiatieven of beleidsmaatregelen inzake ouderen neemt – zij vooraf advies vragen aan de seniorenraad.

SOCIAAL LEVEN

Om sociale isolatie en eenzaamheid tegen te gaan, om het 'op elkaar kunnen rekenen' en het vertrouwen in anderen te stimuleren, kunnen buurtnetwerken van allerlei aard uitgebouwd en/of ondersteund worden.

Zonneheem, als lokaal dienstencentrum, moet verder de ontmoeting tussen en de zorg om ouderen stimuleren en het samenleven in Eeklo ondersteunen.

Vrijwilligerswerk is één van de basispijlers van een samenleving. 55-plussers zijn bijzonder actief als mantelzorgers en in tal van vrijwilligerstaken. Waardering van dit engagement is constructief om de vrijwilligers aan te sporen tot het volhouden van deze maatschappijbindende activiteit.

Om de ouderen op een correcte manier te benaderen is er aandacht nodig voor de diversiteit binnen de ouderengroepen: inkomstenverschillen, afkomst, geslacht, seksuele geaardheid, leeftijdsspreiding, ...bepalen het sociaal leven van de ouderen. Geen enkel van deze categorieën mag zich uitgesloten voelen. Iedereen moet op specifieke aandacht en begrip kunnen rekenen, gekoppeld aan specifieke oplossingen.

Ontmoetingen binnen de eigen generatie en met de andere generaties stimuleren, zorgt niet alleen voor cement van de gemeenschap, maar kan een buffer worden tegen isolatie en eenzaamheid.

Beleidsmaatregelen

- Voorkomen van isolement van ouderen door permanent aandacht te besteden aan: betaalbare voorzieningen, openbaar vervoer ontwikkelen, infrastructuur voorzien (bibliotheek, cultureel centrum, ...)
- Kansen bieden op persoonlijke ontplooiing: educatieve activiteiten stimuleren in samenspraak met de seniorenbonden en het lokaal dienstencentrum Zonneheem (vb. ter beschikking stellen van materiaal, lokalen, contacteren lesgevers, enz)
- Senioren de kans bieden tot het volgen van een opleiding tot stads- en/of natuurgids – kan bijdrage tot het bevorderen van het toerisme.
- Seniorenportaal promoten in samenwerking met de stedelijke sportdienst
- De eeklose seniorenorganisaties nemen een belangrijke taak op zich voor die ouderen die kiezen voor het verenigingsleven. Anderen vinden in het lokaal dienstencentrum

een aanbod terzake. Daarom pleit Seniorenraad Eeklo voor een jaarlijkse indexering van de stadstussenkomst in de werkingskosten van de plaatselijke seniorenorganisaties.

- Voorkomen van vereenzaming bij ouderen door permanent aandacht te besteden aan de verdere uitbouw van het Zonneheem als lokaal dienstencentrum.

LEVENSLANG LEREN en VORMING

Levenslang leren en vorming voor ouderen moet mogelijk zijn, ook na 65!

Leren blijft belangrijk op elke leeftijd. Ouderen willen veel leren en bijblijven. Zij moeten ook datgene kunnen leren wat zij nodig hebben om zo lang mogelijk zelfstandig en actief te zijn. Om vorming te kunnen geven, is voldoende infrastructuur en materiaal nodig, o.a. voor computer- en internetcursussen. Samen met de ouderen dient het leer- en vormingsaanbod in Eeklo te worden bekeken en waar hiaten opduiken moet een passend antwoord gevonden worden.

Het is nodig dat de ouderen kunnen leren op hun tempo en dat de lessen gegeven worden op maat van de ouderen. Computercursussen voor ouderen verdienen hier speciale aandacht zolang niet alle ouderen over deze vaardigheid beschikken.

Beleidsmaatregelen

- Vormingsactiviteiten en computercursussen op aangepast leertempo voor ouderen dienen verder gestimuleerd te worden.
- Culturele activiteiten met aangepaste starturen, een goede bereikbaarheid en een betaalbare prijs moeten blijvende aandacht krijgen.

SPORT en BEWEGEN

Sport en bewegen moeten ingepland worden binnen het gemeentelijk ouderen- en sportbeleid. Begeleiding door sportbegeleiders met de geschikte deskundigheid maken van de sportactiviteit een zuivere troef.

Wanneer sport en beweging op ontspannende, actieve wijze én op maat van de ouderen wordt aangeboden zijn deze activiteiten gezondheidsbevorderend. Contact is een nevenactiviteit van sporten in groep, maar niet minder belangrijk.

Daarom is er voldoende aangepaste infrastructuur nodig en dit zowel binnen als buiten.

Sport voor ouderen dient een volwaardige plaats in de planning te krijgen.

Beleidsmaatregelen

- Organiseren van aangepaste bewegingsactiviteiten in het kader van het "BOEBS"-project
- Sport- en bewegingsaanbod van de stedelijke sportdienst uitbreiden naar ouderen

Als permanent aanspreekpunt vervult het lokaal dienstencentrum Zonneheem al jaren een zinvolle en belangrijke rol in het stedelijk seniorenbeleid. Ook nu zal het Zonneheem promotor en praktische realisator zijn van het seniorenbeleidsplan 2007-2012, zoals is opgemaakt door Seniorenraad Eeklo.

Dit seniorenbeleidsplan 2007-2012, dat wij vanaf nu graag zouden zien als het bindend richtsnoer voor het toekomstig beleid, is opgemaakt door Seniorenraad Eeklo op zijn vergadering van 12/09/2007. De gemeenteraad heeft dit seniorenbeleidsplan goedgekeurd in haar zitting van 19/11/2007.